

ДО КОНВЕНЦІЇ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

(Дискусійна стаття.)

Нині ніхто з свідомих робітників і фермерів не стане заперечувати, що Робітниче Запомогове Товариство потрібна і корисна організація. За 2 роки свого існування вона вповні виправдала її заснування.

Помимо того, що небагато труду вкладає для того, щоб Р. З. Т. поширити, все таки воно виростило за два роки в по-важну організацію. Робітники і робітничі самі до нині гуртуються, бо знають, що в ній знайдуть певну допомогу в нещасливих випадках. Навіть фермери цікавляться цією організацією і роблять заходи, щоб її в них поорганізувати її відділи.

Тому то перша конвенція Р. З. Т. повинна вже подумати про те, щоб свою діяльність поширити і відповідно до того дещо змінити і доповнити статут. В першу чергу конвенція повинна остаточно вирішити § 32. статута Р. З. Т., проти якого зараз по заснуванню цієї організації виступало багато товаришів. Цей параграф звучить ось так:

"Коли член, після огляду лікаря, захворює на невилічливу слабкість, або створює зі слабкостю, ушкодженням або каліцтвом і в наслідок став нездolовий до праці, то, після виплати засвоєної примислою статуту, Головний Заряд, по розгляденню його справ, виплачує йому половину суми по смертності, яка йому належала-б після § 33. і член перестає бути членом Товариства".

Деякі товариші, що не погоджувалися з цим параграфом, після цього як вступили до Р. З. Т., змінили про це свою думку. Я не противився йому і думаю, що цей параграф повинен остати в статуті так, як він є. Коли-ж конвенція таки вирішила-б його змінити, то треба-б обмежити час, через який такому членові або членці мало-б виплачувати допомогу та в якій висоті, але треба-б і застерегти право хоро-му або хорій одержання такої допомоги разом.

Вкладка — один долар на місяць — повинна, на мою думку, остати на даліше. Натомість скаля допомоги і по смертності повинна бути підвищена. Пропоную таку скалю, як що фінансові знатоки знайдуть її можливою.

На випадок слабости, Р. З. Т. повинно платити:

в першому році по 3 місяці приналежності до організації по \$15.00 через 16 тижнів і половину того через дальших 8 тижнів слабости;

в другому році приналежності до організації по \$10.00 через 16 тижнів і половину того через дальших 8 тижнів слабости;

в третьому році приналежності до організації по \$12.00 через 16 тижнів і половину того через дальших 8 тижнів слабости;

в четвертому і дальших роках приналежності до організації по \$15.00 через 16 тижнів і половину того через дальших 8 тижнів слабости.

На випадок смерті члена або членкині (котра платити повну вкладку) Р. З. Т. повинно платити:

в першому році, після 3 місяців приналежності до організації \$100.00; в другому \$150.00; в третьому \$200.00; в четвертому \$250.00; в п'ятому \$300.00; в шостому \$350.00; в сьомому \$400.00; в восьмому \$450.00; в дев'ятому \$500.00; в десятому \$550.00; в одинадцятому \$600.00; в дванадцятому \$650.00; в тринадцятому \$700.00; в чотирнадцятому \$750.00; в п'ятнадцятому \$800.00; в шістнадцятому \$850.00; в сімнадцятому \$900.00; в вісімнадцятому \$950.00; в дев'ятнадцятому і дальших роках \$1000.00.

Статут повинен бути доповнений постановами, що означували-б точно деякі неясні і спірні питання, наприклад, хто має платити за візити лікарів, коли член покличе його до себе, а виявиться, що він здоровий, тільки почув себе погано і думаю, що вже захворював? І чи взагалі має член право сам кликати відділового лікаря, чи мусить обов'язково звертатися до відділового секретаря-скарбника? Коли член перестає бути членом, як не платити вкладок? По кількох місяцях? Як має поступати член організації, що виїхав в таку місцевість, де немає відділу Р. З. Т. і там захворював?

Доповнити статут треба також, що до половини вступної вкладки, яку Головний Заряд Р. З. Т. дозволив від списати, а також оставити в відділових касах. Ця постанова Головного Заряду повинна бути одобрена і включена в статут Р. З. Т. Інша це справа, це виплата допомоги жінкам-членкам в часі пологів. Про це в статуті не згадується і Головний Заряд зовсім слушно визнає за потрібне дати розпорядження відділам, що всім жінкам-членкам в часі пологів належить виплачувати допомогу за два тижні (коли членка наслідком пологів, не з власної вини, захворіє і слабуватиме довше, то дістає дальшу допомогу після постанови статута). Це правильне рішення Головного Заряду конвенція повинна включити в статут.

Дуже добре було-б подумати також і над створенням при Р. З. Т. дитячої секції для забезпечення наших дітей. Це справа гідна нашої уваги.

Буду рад, коли на мої уваги відгукнуться товариші і товаришкі, члени і членкині Р. З. Т.

Перший член Р.З.Т.

В таких моментах тисячна маса людей творить величю апогею Революції і знає одного бога: перемогу. До нього вона прямує, йому молиться і поклоняється. Але такі моменти родить тільки Революція.

ПЕРЕД КОНВЕНЦІЮ Р.З.Т.

(Дискусійна стаття.)

Зближається конвенція Робітничого Запомогового Товариства. До неї часу ще ніхто не висловлював своїх думок на сторінках "У.Р.В.", що до цієї конвенції, а це певно тому, що чекають на центр. А що Центральний Комітет Р.З.Т. такої дискусії не започаткував, то й з провини ніхто про це не пише. Зовсім інакше мається справа з'їздом Товариства Укр. Роб. Фарм. Дім.

Я є той думки, щоб всі відділи Р.З.Т. на провінції вислали на з'їзд сих двох організацій делегатів спільно з Т. У. Р. Ф. Д., а на цьому зашадли-б на коштах подорожі. Також бажаним є, щоб конвенція Р.З.Т. застановила над тим, щоб мати свого кореспондента в центрі, який час від часу подавав-би в "У.Р.В." дещо про життя Р.З.Т. та агітував за придбанням більше членів та сформуванням нових відділів. До неї часу того не роблено. А я певний, що Р.З.Т. тоді краще розвивалося-б.

Я знаю, що у нас в центрі є здібні до цього товариші, навіть поза редакційним персоналом, які могли-б писати про Р.З.Т. на сторінках "У. Р. В.", однак спускаються одні на других.

Що-ж до доповнення, чи до змінення деяких точок статута, то у нас на відділових місячних зборах часто говориться й так багато поза статут. Коли ми хочемо доповнити статут, то треба зробити членству більшу вигоду, то треба оглядатися на задні колеса, щоб та вигода не наробила шкоди. Після той суми, яка тепер є у нас в касі, не можна ще собі багато дозволити. Хіба можна дещо змінити в параграфах 29, 33 та 171. Що до перших двох точок, то по моїй думці, кожний член без ріжнці як довго він належить до Р.З.Т., діставав-би запомогу і по смертні. (Так воно й тепер є. А може т. Лазченко має що іншого на думці, але не висказує? — Редакція). Параграф 171 треба доповнити. Наколи член хоріє та покличе відділового лікаря, так тоді, за провіренням опікунів хорих, заряд мав-би заплатити умовлений гонорар з каси відділу Р. З. Т. (Оскільки нам відомо, так воно й робиться). — Редакція).

Це все, що я мав би сказати, а далі бажано, щоб інші товариші забрали в-дій справі слово.

І. Лазченко, член Р.З.Т. Вінніпег, Ман.

ЧИ ЗА БАГАТО МИ КУСАЄМО.

(Дискусійна стаття.)

В ч. 143. "У.Р.В." перечитав я статтю т. Синьовергольца п. н. "Помішче кусаймо, скорше лийнемо", до якої я хочу сказати дещо. Тов. Синьоверголец каже, що політичну економію треба заучувати десятистами роками, як так само інші галузі науки. Це так, але ми знаємо, що хай чоловік живе 100 літ і цілий час учиться то й тоді він не осягне всіх наук. Те-ж саме й з нами. Але вчимося ми повинні. А щоб вчитися, то треба починати. А щоб починати, то треба, щоб хтось започаткував, значить треба інструктора, треба школи, чи курсів. А щоб ці курси були, то треба їх встановити.

Далі т. Синьоверголец пропонує кореспонденційну школу, по посередничтву якої віддавати науку членам. З такої школи мало буде сісна. Наприклад, деякі товариші за посередничтвом кореспонденційної школи пробували навчитися англійської мови. Пробували і не навчилися. Щоб хочось навчитися, то треба ходити до школи, треба щоб учитель пояснював устно всі виробити та незрозумілі предмети. Те-ж саме й з іншими точками, які наводять т. Синьоверголец, включаючи утворення наукових розділів в "У.Р.В." і "Робітничі". Будуть такі розділи читати і кожний

по своєму розуміти. Чи багато навчилися граматики з "Робітничі"? Навчилися-б, коли-б хтось ще пояснював, а так читати і мало розумів. Граматика в "Робітничі" чи в книжці корисна буде тоді, як в кожній філії чи відділові буде інструктор, учитель, що буде сам її добре розуміти і другим пояснювати. А щоб таких учнів було мати, то треба заснувати курси.

Одного не буду заперечувати — що тепер тяжкі часи. Колиж вони т. ж. к. і на курси, то тяжкі вони й на кореспонденційну школу. На таку школу також треба мати платного чоловіка і гроші на видавання та розсилання кореспонденції. Отже не виплатиться шквіра за виправу. Коли вже понести кошти, то бодай мати за собою зиск моральний.

А я вірю, що люде на курс наййдуть і будуть такі, що їх і робота не спинить. І коли-б дещо членство Т. У. Р. Ф. Д. зрозуміло вагу таких курсів, то й кошти їх поповнило-б. Коли загальне членство Т. У. Р. Ф. Д. висинить 3,000, або нехай вже й 2,000, то не так страшно зібрати двотисячний фонд на такі курси. А будуть такі, що пойдуть власним коштом, або на половину і тим самим доповнять це ту суму. Може хто скаже, що це новий

тигар на нашу організацію, що наші члени й так перетяжені видатками та працею. Я з сим годжуся, але пам'ятаймо на слова К. Маркса, що визиві робітників є ділом самих робітників. Отже на своєму шляху до визволення ми повинні поборювати всі перешкоди, в тому числі й темноту та невідомість, без огляду, яких-би жертв во-ни від нас не вимагали. Зрештою, ті видатки на курси не були-б аж такі страшні. Ми он побудували десятки будинків, які коштують нас сотки тисяч доларів. Коли ми могли зібрати таку суму, то треба зібрати хоч би п'ять тисяч доларів для того, щоб в тих будинках продавалися та робота, для якої ми їх побудували. Не будемо-ж ми завжди жити й масу годувати драматичними виставами та концертами. Треба по-ступити до певної дйсно науки. А для того, щоб її повести, треба мати своїх інструкторів. А щоб мати інструкторів, то треба заснувати курси.

Саскатун, Саск.

Т. К-й.

ДО СІДНІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ

Сідней, Н. С.

Товариші Робітничі! Вже більше, як рік, коли з'їзд робітничий став в сіднейських статівих спільних силах компанії і властей. Від тоді настали чорні дні для сіднейських робітників, бо компанія Беско повела завзяту боротьбу за знищення робітничої юні. Робітничі викликали до роботи, почалась нагілка на сіднейських робітників, навіть в місцевій пресі появилася критика проти такого поступання з робітниками. А компанія казала, що вона не винить близьким, а дасть роботу всім слухачам та покінчить, а потім закладе свою юні до тих покінчих, щоб ще більше їх упоркнись. Покінрі послухали компанії і корисали, а компанія почала перешувати й самих покінчих, а в літі й зовсім спинала фабрику, виключивши всіх робітників на вулицю.

Приїжджали до Сідней робітничі організатори, щоб знову організувати робітників, але робітники боялись, не довіряють і стоять на роздоріжжі. Далі так, товариші, не може бути. Ви раз повірили обіцям компанії, а вона, коли розбила юнію, то зірвала платню, а відтак зовсім позбавила вас роботи. Тепер головне час вас привчити ще більший покір, а потім пустити фабрику в рух і зрече наше місце ту нуждену платню, яку ви мали.

Треба неможе покинути край! Наші родини голодні, а ми безраді, бо не організовані, залізали. Досить, товариші, страху! Пора подивитися на світ широко отвореними очима. Пам'ятайте, товариші, що в історії робітничого руху завжди бували поразки і робітничі повинні бути до них приготувані, а не розмарувані та зневірені. В Росії в 1905 році була величезна поразка, з численними жертвами, але там працюючі не споневірилися, але ще більше загартували до боротьби і побідили. А ми спунести носі і нарікаємо, плачемо, один другому не віримо тільки тому, що програли страйк. Досить того! Беріться товариші за роботу, організуйте те, що Беско робив минулого року. Коли ми організуємося, то тоді й Беско буде інкаше з нами числитися.

Тож за роботу, товариші, творім організацію, виступаємо одним фронтом проти своїх ворогів!

О. Ворник, організатор.

А тепер ще кілька слів про відділі У.С. К.П.К. Прочитай в "У.Р.В." 20. листопада критику на деяких членів У.С. К.П.К. Уважачи себе свідомим членом, а хочу дещо до того сказати.

Коли переглядаємо "У.Р.В.", то все бачимо, що доккола Торонто ідуть організатори: то в Ковістони, то в Лондоні, то в Ошаві, Гемптоні, читають лекції, приймають нових членів, ідуть то один, то другий і працюють для добра К.П.К. і для робітничства взагалі. А що-ж до Нової Скошії, то ще від 3. мая 1923 року, як був тут т. Гуцалок, ніодного організатора У.С. К.П.К. нота тут не ступила. А в Сідней є багато робітників, до яких треба поговорити і організувати, є також і в інших містах Нової Скошії. Тут робітничі видали на дусі і залоса-б їх підбадьорити. Мені самому приходилося не раз стрітати з бущими членами відділу У.С. К.П.К. і казати їм, щоб знову стали членами, але відповіли така: "Коли члени, що були голвами, не хочуть працювати, а я темний що буду там робити?". Тому я є за тим, щоб Бюро У.С. К.П.К. вислало свого організатора в Нову Скошью, бо тільки такий організатор зможе відторити відділ та залагодити в нему непорозуміння. С. К.

НОВЕ ТОВАРИСТВО.

Портедж за Прері, Ман.

"ПОВЕРНУВ З СІБІРУ".

Транскон, Ман.

В суботу, 20. грудня, Драмгурток при філії Т.У.Р.-Ф.Д. в Трансконі відіграв драму на 5 дії Л. Яновської п. н. "Повернув з Сибіру". І коли що драму можна записати до мистецтва, то хіба буде "мистецтво для мистецтва", а є мистецтво для пролетаріату.

Зміст драми "Повернув з Сибіру" нагадує багато дечого того самого, що є в "Безлатанні" і "Жидівка видрестка", хоч з мистецького боку далеко позаді і не дорівнює вище задоволенню творам. В драмі "Повернув з Сибіру" багато незрозумілих для наших аматорів слів. За довгі роки гонимі двом-трома людьми, самі слова нічого собою не представляють — суші, а є непокоті публіку. Публіка вже більше не доладоється лише самим костюмам аматорів, а бажав бачити щось поучального, зворушального, бажав бачити драму написану в класовій дії, як-б висвітлювала гірке життя тої краї, до якої ця публіка належить. Драмгу "Повернув з Сибіру" не можна записати до мистецтва, але до історичної (як приміром "Невольник"), але до дійсно мистецької, хоч-би й навіть "мистецтво для мистецтва".

Загально беручи сили Драмгуртки, а також й зміст драми, то шука вийшла досить задоволеною. Першою треба признати Марі. Вона дала належний тип, лише місцями був слабкий голос. Стеніи грав дуже добре. А добре тому, що знав свою роль напам'ять. Дмитро грав також добре. Мати Марини Мотря і "кума" Яхота грала задоволено. Максим мислився гонити за тило, але грав добре. Улана і Онисьяка видали належний тип.

Гурти: Пісня в третій дії вишла добре. Перегони дивач до "того великого дуба" вийшли знаменито. В п'ятій дії гурт дивач в пісню: "А вже весна, а вже весна!" змішався, але корко поправлено і решто вийшло добре.

Драмгурток приготував на суботу, 3. січня, гарну драму в трох діях п. н. "Діти революції" і одноактну драматичний етюд з революції 1917 р. М. Ірчана п. н. "Незданий гість". Також приготувалися відома опера "Наташка Подтавка". Ми упевнені, що українські робітничі і робітничі не оминуть нагоди, щоб побачити вище згадані штуки.

Близький Товариш.

РОБОТА В УКР. РОБ. ДОМІ В ОШАВІ, ОНТ.

Хоч й були заклинки від редакції "У.Р.В." до організації і поодиноких товаришів, щоб писати до своєї преси, то з Ошаві ніхто не відгукнувся. Місцеві організації, відділі У.С. К.П.К., філія Ств. У.Р.Д. і відділі Р.З.Т. збули мовчанкою, знаючи, що нема з кого вибрати фахового кореспондента, котрий виконував-би що роботу "Діти революції" і одноактну драматичний етюд з революції 1917 р. М. Ірчана п. н. "Незданий гість". Та-кож приготувалися відома опера "Наташка Подтавка". Ми упевнені, що українські робітничі і робітничі не оминуть нагоди, щоб побачити вище згадані штуки.

Близький Товариш.

М. ІРЧАН.

В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

І ці горді, повні надії й віри оклики були найміцнішою зброєю проти ворогів. Міцнішою від всіх французьких гармат, залізних танків і найбільш нелюдських знущань вифрантованих панів.

Годі забути колибудь про цей потрясаючий момент, як в критичній хвилі, коли видавалося, що все пропало, серед зелених степів залунав грімко з тисяч грудий могутній оклик: — "Хай живе Революція! Київ в руках контр-революції! Хай живе червоній Київ!"

Хто-ж кричав ці смілі слова? Босі, без шапок, з ріжкою зброєю в руках діти нужди й задиц, збунтовані раби, перед якими дрожить з переляку панство цілого світа.

О так! Цього моменту не можна ніколи забути. Він був такий сильний, що міг безборонних людей повести на певну смерть. Він міг заставити вмірати серед найтяжчих мук з гордою усмішкою і кричати: — "Хай живе Революція!"

Такі моменти бувають тільки тоді, як життя і смерть, це одно-нерозривне. В таких моментах ніхто не думає ані про життя, ані про смерть. Вони являються чимсь далеким, смішним, забу-тим. В жалах давне інша кров, мозок інакше думає, тіло легке і гнучке, а обличчя дзеркало всего: забуття, божевілля, непохитності і віри. Тільки не життя і смерті.

ВПЕРЕД!

Це було 22. травня 1920 року.

На дворі дозрівала розвілля, повна плодів весна. Села тонили в зелені, поля дихали вадко і хвилюючись неспокоїно підносили час від часу зелені головки молодого збіжжя, ніби жодні сонце:

"Не грій так дуже, нам душно... Водички з дощиком пішли, спрагнені корінці змочи..." Та сонце було невимале. Воно кидало на землю тисячами пригоріш розпалене проміння і від нього тріскала з роспуки земля, в'янули квітки, завмірали села, обливалися потом люде.

В такий день, по тоненькому телеграфічному дроті прибіг короткий наказ: — "Збиратися в похід. Ми наступаємо!"

— Ми наступаємо! — повторили всі в один голос і на хвилю замовчали. Потім, само від себе вирвалося з грудий грімке "слава" і ми один одному радісно стиснули руки. На обличчях з'явилася весела усмішка, в голові блиснули картини нових боїв. Несні, далекі, але певні.

Степан Мельничук затягнув здоровим голо-сом, повним радості і щастя:

"Чуєш сурми загнали, Час розпалити настав!"

І ми підхопили могутню пісню, аж вікна по-хидлої, селянської хати придалено задзвеніли.

Другий курінь Ч. У. С. С.

(Червоних Українських Січових Стрільців), одинока боева частина, що після зради Галицької Армії залишилася на фронті, — находилася в 132-ій пластунській бригаді 44 стрілецької дивізії. Вже кілька днів бригада стояла в запасі, в містечку Городище біля Корсуня, на Київщині.

Над вечір поледвий телеграф приніс точніший наказ: "Місто Корсунь, по короткому бою, заняли червоні війська. Наша група (44-а і 45-а дивізії) на ліво й право від Корсуня, з завітраним днем почне на своїому відтинку наступ і буде продовжувати його. Наступ робиться тому, що би змінити ворога. Треба звернути всю увагу ворога на наш відтинку, стягнути його сили проти нас і тимсамим відвернути його очі від кінної армії, що під командуванням Буденного повинна несподівано на ліво від міста Сквирини вдарити і прорвати ворожий фронт. 132-а бригада залишається на далі в запасі, але підходить все за наступаючими частинами".

Наказ був таємний і про нього знали тільки в штабі. Але Галичанам на стільки довірили, що для них це не було таємницею. Всі дуже добре розуміли важність хвилі. За всяку ціну треба наступати. Впряді підкріплення ще не прийшли і боєві сили дуже незначні, але слово "вперед!" таке чарівне і притягаюче, що нічим не вдержити навіть бадьорі розбитки від наступу.

Того-ж вечера я на стільки поважно захо-рів, що мене ще ноєю перевезли в штаб бригади. Тов. Мельничук тихо говорив бригаді-ному лікарю, що в мене мабути тиф, але про-сив не відсилати покищо в запілля. Все це я прекрасно чув, хоч цілий горів в гарячці. І з

тої ночі почала мучити мене якась нєвдідова ні-кою недуга. Налігала, охвачувала гарячкою і холодною дрожю, то знову пропадала кудись. Я був і здоровий і недужий.

На другий день ранком бригада виступила в похід. Але я немав сили йти, тільки їхав на повозі.

Сили бригади були смішно малі. Після катастрофи під Бердичевом і Козятином, число полків з 2-ох і 3-ох тисяч впало до десаток воєнк. Один полк 132-ої бригади мав 30 лю-дей, другий 65, третій 250. Та помимо цього на обличчях всіх видно було радість і задоволен-ня.

"Давай Варшаву!" — кричали червоноар-мійці і босими ногами підбігали вперед, все ближе до фронту.

Над вечір прибули в містечко Таганчуг. Тут були вже шляхетські війська і вчора відступили. Селянє з страшною ненавистю згадують їх і проклинають.

— Пани, та й годі! — говорять. Давай їм все, а то й без слова забирає, що попаде під ру-ки...

Ночєю прийшов до бригади відділ черво-них повстанців — бідних селян під командуван-ням відомого в Київщині ватажка партизан — комуніста Федоренка. Федоренко, молодий, жвавий хлопець, мав все відділі з бідних селян і кожного разу, як Червона Армія відступала, він борюва з ворогами. Цим разом в нього 50 чоловік, що й боролися міста Канева.

(Далі буде).

* В 1921 році Федоренка вбили бандити від Корсу-ня, як він на колесі (ровері) повертав із з'їзду неза-можних селян.

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменни-ка М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недовго вийшла з друку? Якщо немає її в ні самі, або ваші знайоми, то пострайтесь купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тривайте часу, варто знайти тоді, як ви не перечекаєте її. Не довна повість з воєнних часів в Галичці і з життя робітничства в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечекаєте до кінця. Письменник М. Ірчан сам пе-режив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачко "Карпатська ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПИТЬ, А НИКОЛИ НЕ ПОЖАЛІТЕ! РОЗПОВСЯДНОСТІ-ТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ. Виснаються книжки за попереднім надісланим грошею. ЦІНА 50 ЦЕНТИВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми поси-лати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.